

Motion till riksdagen 2005/06:Sk336

av **Jeppe Johnsson (m)**

Miljöanpassade smörjmedel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa positiva incitament för ökad användning av vegetabiliska oljor i enlighet med vad som anförs i motionen.

Motivering

I Sverige pågår hela tiden ständig debatt om vår miljö och att vi måste ha en global hållbar utveckling. För närvarande är miljöbalken föremål för en revidering, och en del behandlar förordningen 1998:899 om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Inom verkstadsindustrin används olika oljor som smörjmedel vid skärande bearbetning, t.ex. svarvning, fräsning, slipning eller plastisk bearbetning (t.ex. bockning, pressning och smidning). Tidigare var det mineralolja som uteslutande användes för dessa ändamål. I dag finns möjlighet att använda vegetabiliska oljor, och i de flesta fall blir resultatet lika bra eller bättre.

Vegetabilisk olja (vegolja) för skärande respektive plastisk bearbetning är en förnybar råvara som borde premieras för användning. I Tyskland har man infört ett system där man kan få pengar tillbaka från staten för varje liter mineralolja som ersätts av vegolja. I Italien har man en extra skatt på mineraloljebaserade smörjmedel.

Vad gör Sverige?

Det finns i dag ett flertal områden där mineralolja kan ersättas av olja baserad på förnybar råvara, t.ex. hydraulolja för stationär och mobil hydraulik, slip-, skär- och pressolja för verkstadsindustrin, sågkedje- och bandsågsolja för träindustrin, smörjfett för järnvägsräls, släppmedel för byggindustrin m.m. Det behövs inga speciella tester, produkterna finns redan i dag.

Fel! Okänt namn på

Var finns morötterna för svensk industri att få en snabbare övergång till ett mera uthålligt och resurssnålt samhälle som tar ansvar för att det skall finnas något att lämna över till kommande generationer?

Den globala klimatförändringen tillskrivs den obalans av koldioxid som finns och som bl.a. anses vara orsakad av ökad förbränning av mineralolja. Det går att ersätta en del av de begagnade mineraloljebaserade smörjmedlen som går till destruktion och förbränning. Med förnybara sådana gör vi trots allt en liten insats.

Den 9 december 2004 antog the Eco-label Regulatory Committee tekniska och miljörelaterade kriterier för märkning av smörjmedel (European Eco-label for lubricants), EU-blomman. Kriterierna omfattar följande smörjmedel: Hydrauloljor, smörjfett, sågkedjeoljor, tvåtaktsoljor, formoljor och andra förlustsmörjmedel som används för kommersiellt bruk. Kommissionen visar i förordet av kriteriedokumentet vad som ligger till grund för dessa:

“The aims of the criteria.

These criteria aim in particular at promoting those products that:

- are of reduced harm to the water and soil during use; and
- lead to reduced CO₂ emissions.”

En av de viktigaste punkterna i de nya kriterierna, och något man trycker på, är uttalade krav på användande av förnybara råvaror. Dessutom finns krav på giftighet, biologisk nedbrytbarhet, bioackumulation och teknisk funktion.

Inom transport- och fordonsbranschen har man i dag subventionerade drivmedel i form av t.ex. etanol, biodiesel och gas. Vad hindrar att man kan göra likadant för smörjmedel inom verkstads-, anläggnings-, bygg-, skog- och sågverksbranscherna?

Stockholm den 29 september 2005

Jeppe Johnsson (m)